

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Technik hodowca zwierząt

(314204)

Technicy rolnictwa i pokrewni

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Technik hodowca zwierząt (314204)

Technicy rolnictwa i pokrewni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Technik hodowca zwierząt (314204)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [255]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/ciel%C4%99-wo%C5%82owiny-krowa-%C5%82adny-3806018> [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie chowu i hodowli zwierząt.....	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Żywienie zwierząt	11
3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Organizowanie produkcji w gospodarstwie rolnym.....	12
3.5. Kompetencje społeczne.....	13
3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	14
3.7. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	15
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	15
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	16
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	17
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	17
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	18
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	18
7. SŁOWNIK POJĘĆ	20
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	20
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	22

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Technik hodowca zwierząt 314204

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Hodowca zwierząt.
- Zootechnik.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 3142 Agricultural technicians.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Magdalena Łuczyńska – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Olsztyn.
- Joanna Jakubowska - Wójcik – PGW Wody Polskie, Warszawa.
- Magdalena Szpak-Marek – PBS Sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Magdalena Jackman – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Daria Siemińska – PBS Sp. z o.o., Sopot.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Tadeusz Budzisz – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego, Stare Lubiejewo.
- Ewa Katarzyna Jastrzębska – EKJ Usługi Edukacyjno-Szkoleniowe Ewa Katarzyna Jastrzębska, Stawiguda.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Wiktor Gajowniczek – WPU Inżynieria, Gniew.
- Małgorzata Stanisławczuk – Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Lubań.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Technik hodowca zwierząt pracuje w gospodarstwie rolnym lub przedsiębiorstwie zajmującym się chowem i hodowlą różnych zwierząt. Wykonuje zabiegi związane z pielęgnacją, żywieniem, rozrodem zwierząt oraz profilaktyką zootechniczną, zapewniając tym samym odpowiednią jakość produktów zwierzęcych (mleko, mięso, jaja itp.). Może również zajmować się oceną wartości użytkowej zwierząt¹⁵ i jakości pasz, a także doradztwem w zakresie żywienia, chowu i hodowli zwierząt.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Praca **technika hodowcy zwierząt** polega na planowaniu oraz organizowaniu chowu i hodowli różnych gatunków zwierząt. Nadzoruje pracę osób wykonujących bezpośrednio prace związane z obsługą zwierząt i kieruje produkcją zwierzęcą¹⁰. Dba o zapewnienie odpowiedniej profilaktyki prozdrowotnej i czystości na poszczególnych etapach produkcji. Do obowiązków technika hodowcy zwierząt należy przede wszystkim:

- dbanie o zdrowie, kondycję i dobrostan zwierząt²,
- dobór odpowiednich reproduktorów¹² w obrębie rasy i typu użytkowego zwierząt do hodowli,
- prowadzenie dokumentacji hodowlanej,
- ocena efektów prowadzonej hodowli,
- kontrola stanu zdrowotnego zwierząt,
- dbanie o właściwą pielęgnację zwierząt,
- znakowanie zwierząt,
- nadzór nad prawidłowym żywieniem zwierząt i zapewnieniem im odpowiedniej paszy,
- dobór pasz i nadzór nad prawidłowym żywieniem,
- dbanie o właściwe warunki zoohigieniczne¹⁶,
- dozór nad przebiegiem ciąży i opieka okołoporodowa,
- zapewnienie odpowiednich warunków przechowywania produktów zwierzęcych.

W ramach swoich obowiązków technik hodowca zwierząt może również zajmować się produkcją pasz potrzebnych na pokrycie potrzeb bytowych zwierząt, znajdujących się pod jego opieką. Powinien dbać o prawidłowe użytkowanie urządzeń gospodarskich. Współpracuje także z Państwowym Inspektoratem Weterynarii i Ośrodkami Doradztwa Rolniczego.

Osoby zatrudnione w instytucjach, gdzie prowadzone są badania laboratoryjne, wykonują czynności związane z obsługą urządzeń i sprzętu laboratoryjnego.

Sposoby wykonywania pracy

Technik hodowcę zwierząt wykonuje prace polegające m.in. na:

- sprawdzaniu kondycji zdrowotnej zwierząt,
- wykonywaniu zabiegów pielęgnacyjnych,
- kontroli jakości podawanych pasz,
- uczestniczeniu w procesie produkcyjnym.

Wykonywanie tych czynności jest w dużym stopniu uzależnione od gatunku zwierząt. Rzutuje to na harmonogram i organizację pracy. W okresie produkcji pasz objętościowych typu zielonki, sianokiszonki, kiszonki, siano, technik może być zobowiązany do ich wykonywania, prowadzenia i nadzorowania. Pracownik na tym stanowisku wykonuje również zabiegi związane z opieką nad zwierzętami w czasie ciąży i w okresie okołoporodowym. Najczęściej prowadzi ewidencję urodzeń, przychówku, padnięć itp. Powinien także asystować podczas zabiegów i czynności związanych z obsługą weterynaryjną.

Z kolei osoby pracujące w zawodzie technik hodowca zwierząt w laboratoriach czy stacjach badawczych mogą wykonywać analizy laboratoryjne.

WAŻNE:

Wszystkie prace związane z obsługą zwierząt powinny być wykonywane z zachowaniem zasad higieny, ze względu na możliwość przenoszenia chorób drogą ludzie – zwierzęta i pozostałe zwierzęta w stadzie.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2, 3.3 i 3.4. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

W zależności od miejsca zatrudnienia i wykonywanych czynności **technik hodowca zwierząt** może pracować w pomieszczeniach biurowych, różnych budynkach gospodarskich, halach produkcyjnych, magazynach, paszarniach. Często musi pracować na otwartej przestrzeni i w zmiennych warunkach pogodowych. Intensywność prac może być uzależniona od sezonu. Większość prac wykonywanych jest na stojąco, jednak osoby zatrudnione na stanowiskach laboratoryjnych i biurowych mogą pracować w pozycji siedzącej.

WAŻNE:

Miejsce wykonywania prac powinno być bezpieczne zarówno dla zwierząt, jak i dla pracowników.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Technik hodowca zwierząt w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- urządzenia i przyrządy związane z obsługą zwierząt, np. poskromy⁸, izolatki⁵, kojce, boksy zabiegowe¹, uwiązki¹⁴, kantary⁶,
- urządzenia związane z żywieniem i pojeniem zwierząt, np. karmidła, paszociągi, poidła, silosy, młynki i gniotowniki do zboża, wozy paszowe,
- maszyny rolnicze służące do produkcji i transportu pasz, np. ciągniki rolnicze, wózki widłowe, ładowarki, prasy⁹, zgrabiarki, owijarki, przyczepy samozaładowcze,
- urządzenia niezbędne w produkcji zwierzęcej, np. dojarki³, zlewnie, schładzalniki, inkubatory, maszyny sortujące jaja, gniazda, pakowaczki,
- maszyny i urządzenia wykorzystywane do usuwania odchodów zwierzęcych, np. ładowacze obornika, spychacze, szufle mechaniczne, zgarniaki,
- urządzenia do dezynfekcji (np. lampy UV),
- urządzenia i sprzęt laboratoryjny.

Jeśli system produkcji jest zautomatyzowany, technik będzie również obsługiwał komputery i inny sprzęt elektroniczny. Osoby pracujące w instytucjach zajmujących się kontrolą jakości, instytutach badawczych bądź laboratoriach wykorzystują w swojej pracy sprzęt laboratoryjny.

Organizacja pracy

Czas i godziny pracy **technika hodowcy zwierząt** uzależnione są od miejsca zatrudnienia. Może on nadzorować wykonywanie prac, jak i wypełniać obowiązki samodzielnie. Pracownik w tym zawodzie musi liczyć się z koniecznością pracy w weekendy lub święta oraz w porach nocnych, często nawet ponad 8 godzin dziennie. Technicy mogą też rozpoczynać pracę w bardzo wczesnych godzinach porannych. Zwykle harmonogram codziennych prac uzależniony jest od procesu produkcyjnego (np. doju krów), sezonu (wycielenia, wyźrebienia itp.), rytmu dobowego danego gatunku zwierząt oraz pory roku (okres sianokosów¹³, żniwa itd.). Powoduje to częste zmiany godzin pracy, dlatego osoby pragnące podjąć się pracy w tym zawodzie powinny przede wszystkim lubić zwierzęta.

Osoby pracujące w laboratoriach najczęściej mają stałe godziny pracy, a harmonogram prac jest ustalany według wykonywanych analiz laboratoryjnych.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Technik hodowca zwierząt w swojej pracy narażony jest na zagrożenia wynikające z:

- obsługi zwierząt, takie jak: kopnięcia, ugryzienia, otarcia czy przygniecenia przez zwierzę, a także choroby odzwierzęce,
- obsługi sprzętu, urządzeń i maszyn rolniczych (konieczność przestrzegania instrukcji obsługi, przepisów BHP i ppoż.),
- obsługi sprzętu laboratoryjnego (konieczność przestrzegania instrukcji obsługi, przepisów BHP i ppoż.).

Technik hodowca zwierząt narażony jest również na działanie czynników szkodliwych, takich jak:

- gazy w budynkach inwentarskich: amoniak, siarkowodór, dwutlenek węgla,
- odczynniki laboratoryjne,
- zapylenie powietrza związane z podawaniem pasz, wykonywaniem zabiegów pielęgnacyjnych przy zwierzętach, czy też wykonywaniem prac w budynkach inwentarskich i magazynowych.

Szczególnym zagrożeniem są wirusy, bakterie, grzyby, pierwotniaki i pasożyty będące przyczyną chorób odzwierzęcych (np. świerzp, grzybica, bruceloza, ornitoza, gorączka Q, leptospirozy, różycy, trychofitoza, toksoplazmoza). Dodatkowo technicy hodowli zwierząt narażeni są na działanie alergenów i toksyn roślin, wywołujących stany zapalne skóry.

Do występujących w zawodzie chorób można zaliczyć m.in.:

- choroby układu ruchu,
- urazy narządu wzroku,
- choroby o charakterze alergicznym i immunotoksycznym, takie jak: alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych (AZPP), astma oskrzelowa, alergiczny nieżyt nosa, podrażnienie błon śluzowych, alergiczne zapalenie spojówek i skóry,
- borelioza.

Technik hodowca zwierząt jest też narażony na stres, wynikający z odpowiedzialności za zdrowie zwierząt.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **technik hodowca zwierząt** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność układu mięśniowo-szkieletowego,
- duża wydolność fizyczna organizmu,
- zdolność do wykonywania wysiłku fizycznego,
- sprawność narządu wzroku,

- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu węchu,
- sprawność zmysłu smaku,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zręczność rąk i palców,
- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- czucie smakowe,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- szybki refleks,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność nawiązywania kontaktu ze zwierzętami,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- dobra pamięć,
- uzdolnienia techniczne,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- wyobraźnia i myślenie konstruktywne,
- łatwość przerzucania się z jednej czynności na drugą,
- rozumowanie logiczne;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność,
- samokontrola,
- systematyczność,
- dyspozycyjność,
- odpowiedzialność proekologiczna,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- gotowość do pracy w szybkim tempie, komunikatywność,
- odporność na niesprzyjające warunki pogodowe,
- odwaga,
- kontrolowanie własnych emocji,
- radzenie sobie ze stresem,
- empatia do zwierząt,
- dokładność,
- rzetelność,
- cierpliwość,
- dbanie o czystość i porządek w miejscu pracy,
- gotowość do ustawicznego uczenia się oraz dzielenia się wiedzą,
- gotowość do wprowadzania zmian,
- zainteresowania hodowlą zwierząt.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.5. Kompetencje społeczne; 3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **technik hodowca zwierząt** niezbędna jest duża wydolność organizmu. Konieczność obsługi zwierząt i nadzoru nad pracownikami wymusza ciągłe przemieszczanie się, dlatego do wykonywania tego zawodu niezbędna jest też sprawność psychoruchowa i duża koordynacja. Wskazana jest w szczególności sprawność kończyn górnych, układu krążenia i oddechowego, gdyż technik często wykonuje ciężkie prace fizyczne.

Ze względu na zagrożenie ze strony zwierząt wskazane jest również posiadanie dobrego wzroku, słuchu i refleksu. Wykonywanie prac w budynkach inwentarskich i magazynach, bez względu na porę roku i warunki atmosferyczne, wymaga dużej odporności psychofizycznej. Osoby uczulone na sierść zwierząt, kurz, środki dezynfekcyjne, odczynniki laboratoryjne oraz nadwrażliwe na hałas nie powinny podejmować pracy w tym zawodzie.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **technik hodowca zwierząt** nie ma formalnych wymagań dotyczących poziomu wykształcenia.

Pracodawcy preferują wykształcenie średnie w zawodach pokrewnych (szkolnych) technik rolnik lub technik hodowca koni.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **technik hodowca zwierząt** preferowane są osoby posiadające np. tytuł taki jak: technik rolnik, technik hodowca koni, inżynier/magister zootechniki lub inżynier/magister rolnictwa.

W pracy technika hodowcy zwierząt przydatne są dodatkowe uprawnienia, często wymagane przez pracodawców, np. prawo jazdy kategorii B+E oraz znajomość języka obcego.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Technik hodowca zwierząt może podnosić swoje kwalifikacje kształcąc się w zawodach pokrewnych, jak i związanych z produkcją rolną.

Może również podjąć naukę na uczelni wyższej i uzyskać tytuł inżyniera zootechniki, a następnie magistra. Awans ten umożliwi objęcie kierowniczego stanowiska w pracy.

Technik powinien również brać udział w kursach i szkoleniach organizowanych przez instytucje i firmy branżowe (m.in. Stacje Hodowli i Unasienniania Zwierząt, Centra Biotechniki), firmy specjalizujące się w szkoleniach stanowiskowych oraz producentów maszyn i sprzętu rolniczego i hodowli zwierząt.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **technik hodowca zwierząt** nie ma bezpośredniej możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej.

Istnieje możliwość potwierdzania kompetencji przydatnych do wykonywania zawodu technik hodowca zwierząt w zawodach pokrewnych: technik rolnik oraz technik hodowca koni, w zakresie wyodrębnionych w nich kwalifikacji (potwierdzanych przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne):

- RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej i RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej,
- RL.19 Organizacja chowu i hodowli koni i RL.20 Szkolenie i użytkowanie koni.

Potwierdzenie kompetencji oferują również wyspecjalizowane instytucje zarówno na terenie kraju (np. kurs inseminacji), jak i za granicą (np. certyfikat Animal Breeding and Genetics).

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **technik hodowca zwierząt** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Inżynier rolnictwa	213205
Inżynier zootechniki	213207
Technik hodowca koni ^S	314203
Technik rolnik ^S	314207
Technik weterynarii ^S	324002

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **technik hodowca zwierząt** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Planowanie racjonalnej hodowli i chowu zwierząt.
- Z2 Wykonywanie czynności związanych z pielęgnacją codzienną i okresową zwierząt.
- Z3 Określanie wymagań zoohigienicznych pomieszczeń dla zwierząt i obsługa zwierząt.
- Z4 Organizowanie i prowadzenie rozrodu zwierząt.
- Z5 Układanie dawek pokarmowych i dobieranie pasz stosowanych w żywieniu różnych grup zwierząt.
- Z6 Zadawanie pasz z zachowaniem zasad higieny żywienia oraz pojenia zwierząt.
- Z7 Ocenianie jakości pasz.
- Z8 Planowanie i organizowanie produkcji roślin uprawianych na pasze.
- Z9 Wykonywanie zabiegów agrotechnicznych stosowanych w produkcji roślin uprawianych na pasze.
- Z10 Wykonywanie czynności związanych ze zbiorem, konserwacją i magazynowaniem pasz.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie chowu i hodowli zwierząt

Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie chowu i hodowli zwierząt obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Planowanie racjonalnej hodowli i chowu zwierząt	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Źródła prawa rolnego w Unii Europejskiej; • Cele, zasady i instrumenty <u>Wspólnej Polityki Rolnej</u>¹⁷; • Politykę regionalną i <u>fundusze strukturalne</u>⁴ Unii Europejskiej; • Zasady planowania w gospodarstwie rolnym; • Zasady układania biznesplanu gospodarstwa rolnego; • Gatunki, rasy i typy użytkowe zwierząt; • Sposoby użytkowania zwierząt; • Rodzaje tuczu; • Zasady zakładania stad hodowlanych; • Zasady przeprowadzenia oceny efektów hodowlanych; • Sposoby sporządzania kalkulacji kosztów chowu i hodowli zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Określać procedury korzystania ze środków finansowych Unii Europejskiej; • Sporządzać wnioski o dopłaty bezpośrednie do produkcji rolnej; • Sporządzać biznesplan dla wybranej działalności związanej z hodowlą lub chowem zwierząt zgodnie z ustalonymi zasadami; • Dobierać odpowiednie gatunki, rasy i typ użytkowy zwierząt do posiadanych lub planowanych warunków; • Planować wybór osobników do hodowli i chowu produkcyjnego; • Określać wielkość stada oraz cykl produkcji towarowej; • Zaplanować i wykonać prace związane z produkcją żywca, mleka itp.; • Oceniać efekty produkcyjne wybranych działań produkcji zwierzęcej; • Obliczać opłacalność produkcji zwierzęcej; • Sporządzać kalkulację kosztów chowu i hodowli zwierząt; • Oceniać organizację produkcji w gospodarstwie rolnym, w zakresie jakości i bezpieczeństwa zdrowotnego produktów oraz ochrony środowiska.

Z2 Wykonywanie czynności związanych z pielęgnacją codzienną i okresową zwierząt	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Anatomie zwierząt gospodarskich; • Rodzaje czynności pielęgnacyjnych; • Rodzaje kondycji zwierząt; • Rodzaje pomiarów zoometrycznych; • Zasady identyfikacji, pielęgnacji i higieny zwierząt gospodarskich; • Zasady profilaktyki i leczenia zwierząt w gospodarstwie; • Zabiegi pielęgnacyjne wykonywane codziennie, okresowo i profilaktycznie; • Zasady i sposoby poskramiania zwierząt; • Zasady BHP podczas pracy ze zwierzętami; • Choroby zwierząt i zasady zapobiegania im. 	<ul style="list-style-type: none"> • Scharakteryzować budowę anatomiczną poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich; • Wykonywać czynności pielęgnacyjne; • Wyjaśniać przebieg procesów fizjologicznych zachodzących w organizmie zwierzęcym; • Rozróżniać podstawowe choroby określonej grupy zwierząt; • Rozpoznawać źródła i czynniki szkodliwe w środowisku pracy hodowcy zwierząt; • Poskramiać zwierzęta; • Scharakteryzować sposoby zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia w miejscu pracy hodowcy zwierząt.

Z3 Określanie wymagań zoohigienicznych pomieszczeń dla zwierząt i obsługa zwierząt	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje budynków i pomieszczeń dla zwierząt; • Wymagania odnoszące się do obsady zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> • Określać sposoby utrzymania zwierząt; • Scharakteryzować systemy utrzymania zwierząt

<p>w budynkach i pomieszczeniach hodowlanych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wymogi odnoszące się do wielkości powierzchni przypadającej na zwierzę; • Wymagania mikroklimatu, oświetlenia, temperatury i wilgotności pomieszczeń inwentarskich; • Zasady oceny zoohigienicznej pomieszczeń; • Przepisy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i ochrony środowiska dotyczące chowu zwierząt; • Zasady dobrostanu zwierząt; • Sposoby dezynfekcji i deratyzacji pomieszczeń, technologicznych, magazynowych itp. 	<p>w zależności od sposobu ich utrzymania np. w stanowiskach, boksach i grupach;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zdefiniować pojęcie dobrostan zwierząt; • Stosować <u>zasadę pięciu wolności</u>¹⁸; • Scharakteryzować wymagania zootechniczne w hodowli i chowie zwierząt; • Scharakteryzować zasady projektowania budynków inwentarskich; • Określać czynniki mikroklimatyczne kształtujące warunki środowiskowe w pomieszczeniach dla zwierząt; • Dobierać parametry dotyczące mikroklimatu panującego w budynkach (gazy, poziom zapylenia, temperatura, wilgotność, poziom hałasu); • Wykonywać zabiegi związane z utrzymaniem odpowiedniej higieny pomieszczeń technologicznych, magazynowych itp.
--	---

Z4 Organizowanie i prowadzenie rozrodu zwierząt

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Użytkowanie rozplodowe zwierząt; • Dojrzałość płciową i hodowlaną; • Fizjologię układu rozrodczego poszczególnych grup zwierząt; • Zasady przeprowadzania inseminacji; • Ocenę wartości hodowlanej; • Krzyżowanie towarowe; • <u>Programy hodowlane</u>¹¹. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporządzać kalkulację kosztów chowu i hodowli zwierząt; • Wyjaśniać zasady i metody krzyżowania towarowego; • Planować i wdrażać krzyżowanie towarowe; • Planować reprodukcję stada określonych zwierząt; • Prowadzić inseminację; • Prowadzić wychów młodych zwierząt; • Posługiwać się pojęciami: dojrzałość płciowa, dojrzałość hodowlana; • Dobierać metodę oceny wartości hodowlanej.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Żywnienie zwierząt

Kompetencja zawodowa Kz2: Żywnienie zwierząt obejmuje zestaw zadań zawodowych Z5, Z6, Z7, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z5 Układanie dawek pokarmowych i dobieranie pasz stosowanych w żywieniu różnych grup zwierząt

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Budowę przewodu pokarmowego zwierząt; • Zasady żywienia; • Normy żywienia; • Pasje stosowane w żywieniu zwierząt; • Potrzeby pokarmowe zwierząt; • Bilans paszowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzować znaczenie poszczególnych roślin w żywieniu zwierząt; • Sporządzać kalkulację kosztów żywienia zwierząt; • Dobierać odpowiednie pasze dla różnych grup zwierząt; • Ustalać dawki pokarmowe dla różnych grup zwierząt.

Z6 Zadawanie pasz z zachowaniem zasad higieny żywienia oraz pojenia zwierząt	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Sposoby magazynowania pasz; Zasady prawidłowego przygotowywania i skarmiania pasz; Rodzaje pasz i dodatków paszowych; Zasady higieny żywienia; Zasady pojenia zwierząt; Urządzenia do zadawania pasz; Korzyści wynikające ze stosowania pasz ekologicznych w żywieniu zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzegać zasad higieny żywienia oraz pojenia zwierząt; Porcjować i zadawać pasze; Poić zwierzęta; Charakteryzować podział środków technicznych stosowanych w produkcji zwierzęcej; Dobierać narzędzia, maszyny i urządzenia do linii technologicznej stosowanej w produkcji zwierzęcej oraz żywieniu i pojeniu zwierząt.

Z7 Ocenianie jakości pasz	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Klasyfikację pasz; Rodzaje pasz treściwych; Rodzaje pasz objętościowych; Zasady wykonywania oceny organoleptycznej pasz; Podstawowe rodzaje badań laboratoryjnych pasz. 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznawać pasze treściwe i objętościowe; Ocenić organoleptycznie pasze; Wykonywać analizę laboratoryjną pasz; Obsługiwać urządzenia i sprzęt laboratoryjny.

3.4. Kompetencja zawodowa Kz3: Organizowanie produkcji w gospodarstwie rolnym

Kompetencja zawodowa Kz3: Organizowanie produkcji w gospodarstwie rolnym obejmuje zestaw zadań zawodowych Z8, Z9, Z10, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z8 Planowanie i organizowanie produkcji roślin uprawianych na paszę	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Czynniki klimatyczne i glebowe siedliska; Klasyfikację gleb w Polsce; Zasady uprawy roli; Zasady nawożenia organicznego i mineralnego; Rodzaje chwastów, chorób i szkodników w uprawie roślin; Sposoby postępowania z chwastami, chorobami i szkodnikami upraw; Kryteria rolnictwa ekologicznego w zakresie produkcji roślinnej; Technologie produkcji pasz; Preliminarz i bilans pasz w gospodarstwie rolnym. 	<ul style="list-style-type: none"> Określać przyrodnicze i ekonomiczne czynniki w produkcji roślinnej; Charakteryzować składniki pokarmowe wpływające na wzrost i rozwój roślin; Charakteryzować gleby występujące w Polsce i oceniać ich przydatność rolniczą; Planować i organizować produkcję wybranych roślin uprawianych na paszę w gospodarstwie ekologicznym; Charakteryzować wymagania dotyczące produkcji roślin na paszę; Określać wymagania dotyczące produkcji pasz; Przestrzegać ustalonych standardów w prowadzeniu produkcji roślinnej; Opracowywać kartę technologiczną wybranej rośliny uprawianej na paszę; Sporządzać kalkulację kosztów produkcji wybranej rośliny uprawianej na paszę.

Z9 Wykonywanie zabiegów agrotechnicznych stosowanych w produkcji roślin uprawianych na pasze	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zabiegi agrotechniczne w gospodarstwach ekologicznych; <u>Zasady Dobrej Praktyki Rolniczej</u>²⁰ na użytkach zielonych; Zasady stosowania <u>plodozmianu</u>⁷; Ekologiczne metody produkcji roślinnej; Etapy wprowadzania w gospodarstwie ekologicznych metod produkcji; Zasady kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym; Prace wykonywane podczas produkcji roślin; Instrukcje obsługi maszyn i urządzeń rolniczych; Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie obsługi maszyn i urządzeń rolniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> Wykonywać zabiegi agrotechniczne na trwałych użytkach zielonych; Stosować ekologiczne metody produkcji rolniczej; Stosować system zagospodarowania ziemi uprawnej w kolejnych latach; Prowadzić produkcję rolniczą zgodnie ze zwykłą dobrą praktyką rolniczą i z <u>Zasadami Wzajemnej Zgodności</u>¹⁹; Stosować zasady uprawy roli; Stosować zabiegi uprawowe i pielęgnacyjne stosowane w rolnictwie ekologicznym; Projektować zespoły uprawek pod wybraną roślinę zbożową i roślinę motylkową drobnonasienną; Opracowywać zagospodarowanie użytków zielonych metodą pełnej uprawy; Rozpoznawać choroby, szkodniki i chwasty roślin uprawnych; Dobierać metody ochrony roślin i zwalczania szkodników; Stosować zasady kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym; Obsługiwać maszyny i urządzenia rolnicze. Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie obsługi maszyn i urządzeń rolniczych.

Z10 Wykonywanie czynności związanych ze zbiorem, konserwacją i magazynowaniem pasz	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Prace wykonywane podczas zbioru, konserwacji i magazynowania pasz; Zasady obsługi maszyn i urządzeń do produkcji roślinnej i zwierzęcej; Sposoby magazynowania pasz; Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska w zakresie obsługi maszyn i urządzeń do zbioru i przygotowywania pasz. 	<ul style="list-style-type: none"> Charakteryzować wymagania dotyczące przetwarzania i przechowywania pasz; Planować zbiór roślin przeznaczonych na pasze oraz dobierać sposoby ich przechowywania; Dobierać sposoby konserwacji i przechowywania zielonki; Rozłokowywać pasze w magazynach paszowych.

3.5. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **technik hodowca zwierząt** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

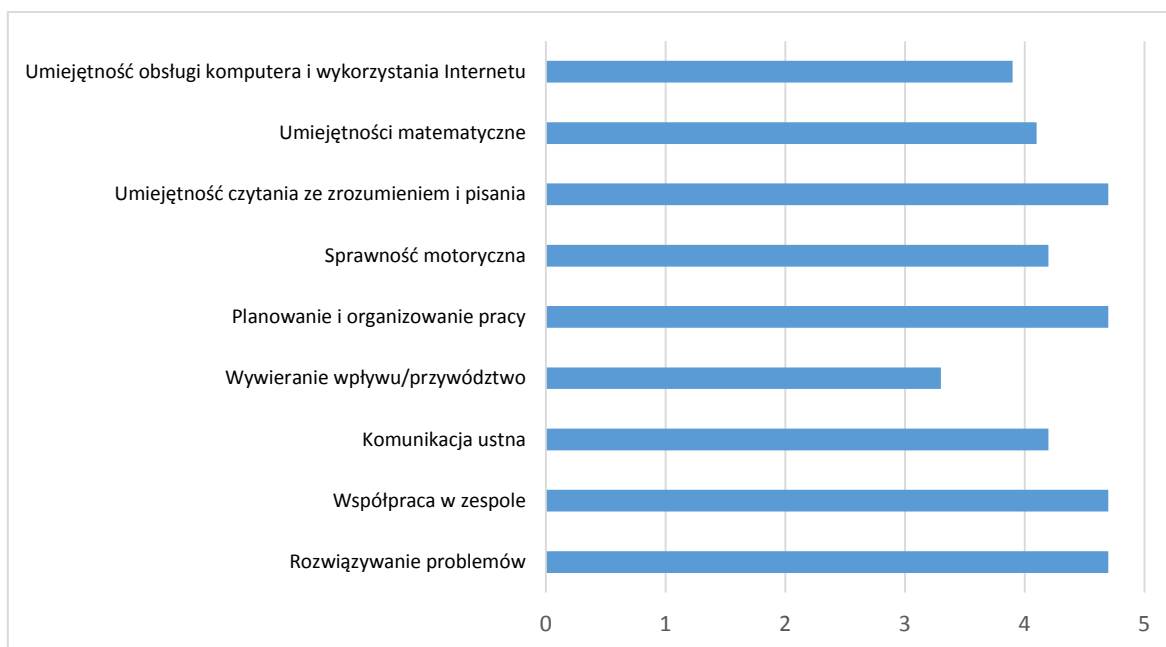
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań w zakresie hodowli zwierząt (w tym: emisje, odpady, bezpieczeństwo pracowników i/lub mieszkańców).

- Podejmowania współpracy z innymi osobami, działami i instytucjami zewnętrznymi w kwestiach dotyczących ochrony środowiska.
- Funkcjonowania w zespole pracowniczym, komunikowania się, przekonywania np. w relacjach z przełożonymi/zleceniodawcami, pracownikami danej jednostki organizacyjnej, kontrahentami, podwykonawcami, organami kontroli.
- Dostosowywania swojego zachowania do zmian w środowisku pracy hodowli zwierząt.
- Przewidywania skutków podejmowanych działań i konsekwencji w realizacji zadań.
- Kierowania się zasadami kultury i etyki zawodowej.
- Doskonalenia kompetencji zawodowych w zakresie nowych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych wdrażanych do hodowli zwierząt.

3.6. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **technik hodowca zwierząt**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **technik hodowca zwierząt**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.7. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **technik hodowca zwierząt** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Technik hodowca zwierząt może prowadzić własną działalność rolniczą lub być zatrudniony w prywatnych gospodarstwach rolnych, fermach, ośrodkach badawczych, zakładach doświadczalnych, instytutach kontroli jakości, stacjach unasienniania, a także w ZOO, ośrodkach rehabilitacji zwierząt dzikich, schroniskach dla zwierząt. Zwykle, jeśli technik pracuje na stanowisku biurowym, zatrudniany jest na umowę o pracę w systemie jedno- lub dwuzmianowym. Jeśli jego miejscem pracy jest ferma lub gospodarstwo rolne, może mieć nienormowany czas pracy.

Osoby, które zostały zatrudnione na tym stanowisku i jednocześnie ukończyły studia kierunkowe (co najmniej pierwszego stopnia) lub studia podyplomowe dotyczące nauk zootechnicznych albo biologicznych, mogą liczyć na szybki awans i objęcie wyższego stanowiska. Osoba, która ukończyła studia kierunkowe, może także założyć własną działalność i prowadzić kompleksową obsługę innym podmiotom w zakresie chowu i hodowli zwierząt, zajmując się m.in.:

- doradztwem w zakresie chowu i hodowli zwierząt,
- przygotowaniem bilansu paszowego,
- żywieniem zwierząt,
- pobieraniem próbek pasz do oceny jakości.

Osoby zatrudnione na stanowisku technika hodowcy zwierząt często posiadają dodatkowe kwalifikacje (np. technik hodowli koni), co zwiększa możliwość ich zatrudnienia.

Ze względu na specyfikę pracy, jak i konieczność zdobycia wielu kompetencji, brakuje na rynku pracy wysoko wykwalifikowanych pracowników w zawodzie technik hodowca zwierząt. Dlatego można uznać go za deficytowy.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**
<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018 r.]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **technik hodowca zwierząt** wymagane jest wykształcenie średnie. Preferowane jest ukończenie kształcenia w zawodzie technik rolnik, technik hodowca koni, które oferują branżowe szkoły II stopnia oraz technika.

Natomiast kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla osób dorosłych) w zakresie kwalifikacji: RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej i RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, RL.19 Organizacja chowu i hodowli koni i RL.20 Szkolenie i użytkowanie koni, mogą oferować:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kompetencje właściwe dla ww. kwalifikacji potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Technik hodowca zwierząt może kontynuować kształcenie w ramach studiów wyższych I i II stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych, na kierunkach zootechnika lub rolnictwo oraz podjąć studia podyplomowe z zakresu hodowli różnych gatunków zwierząt.

Szkolenie

Na rynku dostępna jest bardzo szeroka oferta firm, które oferują szkolenia obejmujące tematykę wymagań, obowiązków nałożonych przez zapisy poszczególnych ustaw z obszaru ochrony zwierząt, chowu i hodowli zwierząt.

Szkoleniami zajmują się głównie Instytuty lub Centra Hodowli i Unasienniania Zwierząt, a także prywatne centra/instytucje szkolenia zawodowego. Prowadzą one między innymi szkolenia dotyczące hodowli wybranych gatunków zwierząt, inseminacji, uboju i transportu zwierząt oraz dezynfekcji środków transportu.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **technik hodowca zwierząt** jest zróżnicowane i kształtuje się najczęściej w granicach od 2100 zł do 3500 zł brutto miesięcznie. Na zarobki powyżej tej kwoty mogą liczyć osoby posiadające wykształcenie wyższe lub z dłuższym stażem pracy. W przypadku prowadzenia własnego gospodarstwa rolnego zysk z gospodarstwa może być różny, w zależności od popytu i podaży na określoną grupę zwierząt / produkty pochodzenia zwierzęcego.

Poziom wynagrodzenia w zawodzie technik hodowca zwierząt może różnić się m.in. w zależności od:

- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- szczegółowego zakresu zadań i obowiązków,
- regionu Polski,
- wielkości aglomeracji,
- stażu pracy osoby pracującej na tym stanowisku.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych.**

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018 r.]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczecblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **technik hodowca zwierząt** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą implantów lub aparatów słuchowych,
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowym.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 992, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2132).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 127, z późn. zm.).

Literatura branżowa:

- Akińcza J.: Hodowla zwierząt: organizacja produkcji zwierzęcej. Wydawnictwo Marian Kuczaj, Wrocław 2016.
- Batorska M., Więcek J.: Chów i hodowla trzody chlewnej. Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2015.
- Chrzanowski S., Łojek A., Oleksiak S.: Hodowla i użytkowanie koni. Wydawnictwo SGGW, Warszawa 2013.
- Filistowicz A.: Chów i hodowla zwierząt. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego, Wrocław 2013.
- Hodowla i Chów Bydła – czasopismo. Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Warszawa.
- Jankowski J. [red.]: Hodowla i użytkowanie drobiu. Powszechne Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 2012.
- Jarosz S.: Hodowla zwierząt futerkowych. PWN, Warszawa-Kraków 1993.
- Kepel A., Kala B.: Hodowla zwierząt chronionych – regulacje prawne. PTOP Salamandra, Poznań 2013.
- Kostro K., Gliński Z.: Ochrona zdrowia i terapia chorób zakaźnych zwierząt gospodarskich. Choroby zakaźne zwierząt futerkowych. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego, Lublin 2014.
- Miłtko R., Kowalik B., Bełżecki B.: Rodzime przeżuwacze. Typy żywieniowe, podział i charakterystyka. Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego PAN w Jabłonie, Jabłonna 2016.
- Pawlina E., Kruszyński W.: Podstawy hodowli zwierząt: przewodnik do ćwiczeń. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego, Wrocław 2016.
- Pogorzelska J. [red.]: Chów i hodowla bydła. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2017.
- Polskie Drobiarstwo – czasopismo. P.W. Begepo, Poznań.
- Przegląd Hodowlany – czasopismo. Polskie Towarzystwo Zootechniczne, Warszawa.
- Radomska M. J., Knothe A. M., Kaleta T.: Podstawy hodowli i użytkowania zwierząt. Wydawnictwo Fundacja Rozwój SGGW, Warszawa 2001.
- Trzoda Chlewna – czasopismo. Wielkopolskie Zrzeszenie Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej, Poznań.

Zasoby internetowe [dostęp: 15.09. 2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informatory o egzaminach potwierdzających kwalifikacje zawodowe: <https://cke.gov.pl/egzamin-zawodowy/egzamin-zawodowy-formula-2017/informatory/informatory-2>
- Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt: <https://www.kchz.agro.pl>
- Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa: <http://www.kowr.gov.pl>
- Partnerstwo na Rzecz Realizacji Środowiskowych Celów Zrównoważonego Rozwoju: <https://www.gridw.pl/partnerstwo>
- Polskie Towarzystwo Zootechniczne: <http://ptz.icm.edu.pl>

- Polski Związek Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych: <http://pzhpzf.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot: <http://pracownia.org.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Tygodnik Poradnik Rolniczy. Hodowla zwierząt: <https://www.tygodnik-rolniczy.pl/articles/hodowla-zwierzat>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.

Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzenie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Boks zabiegowy	Pojedyncze pomieszczenie inwentarskie, najczęściej stosowane w hodowli koni. Wykorzystuje się je do wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i weterynaryjnych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Winciewicz-Bosy M.: Organizacja przepływów produktów roślinnych gospodarstw końskich. „Nauki o Zarządzaniu”, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, nr 2/2013
2	Dobrostan zwierząt	Całokształt czynności wykonywanych w ramach chowu i hodowli zwierząt z zachowaniem ich potrzeb bytowych, etologicznych i środowiskowych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://www.gospodarz.pl/encyklopedia-rolnicza/d/dobrostan-zwierzat.html [dostęp: 31.10.2018]
3	Dojarka	Urządzenie do mechanicznego dojenia krów i kóz. Składa się z kubków udojowych, kolektora, pulsatora, naczynia udojowego, pompy próżniowej, przewodów rurowych, powietrznych i mlecznych, przyrządów kontrolnych i dezynfekcyjnych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/dojarka-mechaniczna;3893432.html [dostęp: 31.10.2018]
4	Fundusze strukturalne	Finansowy instrument polityki strukturalnej realizowanej przez Unię Europejską. Fundusze te powstały w celu zrestrukturyzowania i zmodernizowania gospodarek państw członkowskich UE.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/fundusze%20strukturalne.html [dostęp: 31.10.2018]

5	Izolotka	Pomieszczenie inwentarskie, do którego kieruje się osobniki podejrzane o chorobę zakaźną lub będące w okresie karencji.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.farmer.pl/produkcja-zwierzeca/bydlo-i-mleko/izolatka-wazne-pomieszczenie-w-gospodarstwie,58020.html [dostęp: 31.10.2018]
6	Kantar	System trwale połączonych ze sobą skórzanych bądź nylonowych pasków, zakładanych na głowę konia (rzadziej u bydła). Służy do trzymania i prowadzenia zwierząt. Odpowiednik obroży u psa.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/kantar;3919937.html [dostęp: 31.10.2018]
7	Płodozmian	System zagospodarowania ziemi uprawnej, oparty na zaplanowanym z góry na wiele lat następcie roślin po sobie. Możliwe to jest na wyznaczonym do tego celu obszarze, podzielonym na pola, jednocześnie dostosowanym do specyficznych warunków rolniczo-ekonomicznych gospodarstwa.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.gospodarz.pl/encyklopedia-rolnicza/p/plodozmian.html [dostęp: 31.10.2018]
8	Poskrom	Wąska klatka uniemożliwiająca poruszanie się zwierząt poddawanych zabiegom zootechnicznym (np. znakowanie).	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/poskrom;3960842.html [dostęp: 31.10.2018]
9	Prasa	Rodzaj maszyny rolniczej do zbierania siana, słomy lub zielonki. Urządzenie to zbiera, prasuje i wiąże zbierane płody rolne. Prasy dzielimy na balotujące i kostkujące.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://agro-technika.pl/archiwa/zbiorskoszonej-zielonki [dostęp: 31.10.2018]
10	Produkcja zwierzęca	Produkcja ukierunkowana na dany surowiec zwierzęcy (mleko, mięso, jaja itp.), zakładająca kontrole i podnoszenie jakości produktu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/Produkcja%20zwierz%C4%99ca.html [dostęp: 31.10.2018]
11	Program hodowlany	Polega na przyspieszeniu postępu hodowlanego w doskonaleniu pożądanych cech określonej grupy zwierząt, przy zachowaniu w możliwie maksymalnym stopniu dotychczasowego wzorca rasowego i rodowodowego.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20071330921 [dostęp: 31.10.2018]
12	Reproduktor	Tu: samiec zdolny do rozplodu; osobnik wyselekcjonowany ze stada, odznaczający się najlepszymi cechami użytkowymi. W odniesieniu do niektórych ras uwzględnia się również badania genetyczne na odziedziczalność cech a także chorób genetycznych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/reproduktor;3967222.html [dostęp: 31.10.2018]
13	Sianokosy	Okres koszenia traw i ich zbioru z przeznaczeniem na sianokiszonki lub siano.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/sianokosy;3974718.html [dostęp: 31.10.2018]

14	Uwiaz	Linka o długości ok.1-1,5 m. wykonana najczęściej z tworzywa sztucznego i zaopatrzona na jednym z końców w karabińczyk, który służy do przypinania uwiąz do kantara.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://galopada.pl/99,Dla_Konia_119,Kantary_i_Uwi%C4%85zy,122,Uwi%C4%85zy [dostęp: 31.10.2018]
15	Wartość użytkowa zwierząt	Wymierna wartość cech, jaką charakteryzuje się dany gatunek, rasa bądź typ zwierząt.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20071330921 [dostęp: 31.10.2018]
16	Warunki zoohigieniczne	Ogół czynników biologicznych, środowiskowych, mikroklimatycznych sprzyjających odpowiednim warunkom utrzymania zwierząt.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://pl.scribd.com/document/29240647/Warunki-zoohigieniczne [dostęp: 31.10.2018]
17	Wspólna Polityka Rolna	Wszystkie przedsięwzięcia dotyczące sektora rolnego, podejmowane przez Unię Europejską w celu wypełnienia postanowień zapisanych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Obejmuje: rolnictwo, leśnictwo, uprawę winorośli oraz ogrodnictwo. Powstała jako pierwsza wspólna polityka Wspólnoty Europejskiej. Cele WPR zostały określone w art. 39 TFUE (dawny art. 33 TWE). Podstawowymi filarami WPR są dopłaty bezpośrednie oraz rozwój obszarów wiejskich.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/cap-introduction [dostęp: 31.10.2018]
18	Zasada pięciu wolności	Zbiór zasad odnoszących się do zapewnienia zwierzętom odpowiedniego poziomu dobrostanu, sklasyfikowany w pięciu kategoriach: <ul style="list-style-type: none"> – wolność od głodu, pragnienia i niedożywienia, – wolność od niewygód, – wolność od bólu, urazów i chorób, – wolność do wyrażania naturalnego zachowania, – wolność od strachu i stresu. 	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.ciwf.pl/zwierzeta/dobrostan-zwierzat [dostęp: 31.10.2018]
19	Zasady Wzajemnej Zgodności	Ang. cross-compliance – wymogi, które powinni spełniać beneficjenci płatności bezpośrednich. Zasadniczym elementem zasad wzajemnej zgodności, wdrażanych od 2005 roku, jest oddzielenie płatności bezpośrednich od struktury i wielkości produkcji rolnej. Oznacza to zastąpienie większości dotychczasowych płatności bezpośrednich, specyficznych dla poszczególnych rodzajów produkcji rolnej, systemem jednolitej płatności.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://www.arimr.gov.pl/kontrola-beneficjentow/normy-i-wymogi-wzajemnej-zgodnosci.html [dostęp: 31.10.2018]
20	Zasady Dobrej Praktyki Rolniczej	Zbiór praktyk pozwalających wyprodukować bezpieczną żywność przy użyciu wszelkich dostępnych metod i środków, z zachowaniem racjonalnej gospodarki nawozami (mineralnymi i organicznymi), paszami i zasady zachowania cennych gatunków roślin i zwierząt oraz dbałości o naturalne środowisko.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.kp.org.pl/pdf/poradniki/kdpr [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.